

Baggrundsnote: Ukraine og europæisk sikkerhed og forsvar

Ukraine

Ukraines sikkerhed er Europas sikkerhed. Ukraine står i dag i forreste linje i forsvaret for europæiske værdier og ikke mindst egen suverænitet. Den russiske invasion af Ukraine er i strid med international lov og en trussel mod freden i Europa. Hvis grænser kan ændres med magt, undermineres fred og sikkerhed i hele verden. EU og dets medlemsstater støtter fuldt og helt Ukraines suverænitet og territoriale integritet.

Den geopolitiske udvikling understreger, at Europa skal gøre mere i forsvaret for Ukraine. Den europæiske støtte foregår ad flere kanaler¹, herunder:

- Militær støtte: EU's medlemsstater bidrager, med støtte fra EU, med våben, udstyr, træning, efterretninger m.v. af en samlet værdi på estimeret 50,3 mia. euro til det ukrainske forsvar.
- Økonomisk støtte gennem Team Europe: Den ukrainske økonomi og statens finanser er naturligt under pres som følge af krigen. EU og dets medlemsstater har ydet i alt 77 mia. euro i støtte til Ukraine, herunder bl.a. makrofinansiell støtte.
- Langsigtet støtte til genopbygningen af Ukraine.

Samtidig fastholder EU og de øvrige europæiske lande presset på Rusland gennem sanktioner.² EU har aktuelt vedtaget 17 sanktionspakker som følge af den ulovlige annektering af Krim, fuldskalainvasionen af Ukraine og den ulovlige annektering af regionerne Donetsk, Luhansk, Zaporizhzhia og Kherson i Ukraine.

Ukrainsk medlemskab af EU udgør endnu et spor i støtten til Ukraine. Ukraine har et klart og tydeligt ønske om medlemskab af EU og gør løbende store fremskridt med henblik på at gennemføre de nødvendige reformer.

¹ Kilde: Europa-Kommissionen https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine_en

² Kilde: Europa-Kommissionen <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions-against-russia/>

Spørgsmål til overvejelse i forbindelse med drøftelsen på COSAC-formandsmødet:

- Hvordan kan EU og dets medlemslande gøre mere for at støtte Ukraine på kort og længere sigt?
- Hvilke yderligere tiltag bør overvejes i form af sanktioner mod Rusland og militær og civil støtte til Ukraine?
- Er der mere, EU og dets medlemslande kan gøre for at støtte den ukrainske ambition om at blive medlem af EU?
- Hvordan kan EU og dets medlemslande bidrage til at styrke ukrainske og internationale civilsamfundsorganisationer og NGO'er i arbejdet med genopbygning af Ukraine og den ukrainske ambition om at blive medlem af EU?
- Hvordan sikres det, at EU og dets medlemslande leverer de 2 mio. stk. artilleriammunition, som EU og dets medlemsstater har stillet Ukraine i udsigt inden udgangen af 2025?

Opbygningen af Europas forsvar

Mens en central del af Europas forsvar på den korte bane sker gennem støtte til Ukraine, står det også klart, at EU og dets medlemsstater skal gøre mere for at styrke europæisk forsvar. Det fremgår med al ønskelig tydelighed af Niinistörapporten, at EU og dets medlemslande må øge deres forsvarsparathed. Og med Kommissionens hvidbog om europæisk forsvarsparathed 2030 (JOIN (2025)120) har Kommissionen sat den overordnede retning for arbejdet de kommende år.

Kommenterede [P51]: Det er måske ikke så neutralt

Overordnet er der to spor:

- En forøgelse af medlemsstaternes forsvarskapabiliteter: Det står i dag lysende klart, at det er nødvendigt, at medlemsstaterne gennemfører en markant forøgelse af deres forsvarskapabiliteter i tråd med deres øvrige alliancemæssige forpligtelser, herunder særlig NATO's styrkemål. Støtten til Ukraine har trukket hårdt på de europæiske våbenlagre og samtidig åbenbaret, hvordan moderne krig føres.
- En forbedring af EU's forsvarsindustrielle base: Med henblik på at leve op til Ukraines og medlemsstaternes efterspørgsel er der behov for at forøge den europæiske – herunder ukrainske – forsvarsindustri evne til at imødekomme de europæiske behov. Det kræver en videreudvikling af den europæiske forsvarsindustrielle base og en forbedring af forsyningssikkerheden.

På langt sigt er de to spor gensidigt forstærkende: En forbedret forsvarsindustriel base vil forbedre medlemsstaternes muligheder for at anskaffe de nødvendige kapabiliteter. Men på kort sigt rummer det også dilemmaer: Skal man købe europæisk for at styrke den forsvarsindustrielle base, selv om det på den korte bane kan betyde, at den nødvendige oprustning forsinkes?

Spørgsmål til overvejelse i forbindelse med drøftelsen på COSAC-formandsmødet:

- Hvordan kan EU bistå til den nødvendige oprustning i medlemsstaterne?
- Hvordan kan samarbejdet mellem EU, dets medlemslande og Ukraine forbedres på det forsvarsindustrielle område, så den europæiske forsvarsindustri bedre bliver i stand til at levere på den europæiske, herunder ukrainske, efterspørgsel?
- Hvad kan EU, dets medlemslande og forsvarsindustrien lære af den russiske invasion af Ukraine?
- Bør det prioriteres at købe europæiske forsvarskapabiliteter for derefter at styrke den europæiske forsvarsindustri på den lange bane, eller bør hastigheden i den europæiske oprustning prioriteres?